

2018-05-14

Helge Artell
Projektledare - Projektipäällikkö
08-591 262 47
helge.artell@sigtuna.se

Samråd finskt förvaltningsområde

Tema finska i skolan och minoritetspolitik

Plats: kommunhuset, rum Matsilver

Datum: tisdag den 14 maj kl.17.00-18.30

Närvarande:

Sari Pesonen, universitetsadjunkt, Stockholms universitet
Nina Lundström (L), riksdagsledamot
Pernilla Bergqvist (L), ordförande Barn- och ungdomsnämnden
Jessica Johnson, politisk sekreterare (L)
Lars G Mellberg (L)
Ida Väisänen, utredare, barn- och ungdomsförvaltningen

Anja Nyman, Lauri Kuusinen, Eliisa Kytölä, Esko Huuhka, Saara Jokinen, Seija Silander,
Terttu Villabona, Liisa Nieminen, Sirpa Teini, Sargit Sundström

Helge Artell, Anne Kayani, Anna-Maria Varpenius

Dagordning:

1. Val av sekreterare
Anna-Maria Varpenius valdes till sekreterare.
2. Val av justerare
Saara Jokinen valdes till justerare.

3. Kommentarer till minnesanteckningar från förra samrådet

Det blev inget överskott av förra årets statsbidrag och i mars beslutade länsstyrelsen att förvaltningsområdet får fullt statsbidrag för år 2018.

Annonsering för förskola är på gång. Eftersom annonserna i tidningen är kostsamma undersöks om att annonsera mer i sociala medier.

Parkeringsfrågan i Valsta centrum; det kommer att bli flera parkeringsplatser på platsen där en pizzeria stod tidigare, markarbete pågår för närvarande. Två timmars parkeringstid gäller fortfarande.

Pernilla informerade om att kommunledningen har givit ett uppdrag att ta fram ett program om parkering i hela kommunen. Det finns problematik på olika delar av kommunen, man ska ta helhetsgrepp över situationen.

Det finns det ingen ny information angående de höjda lokallyrorna, dialog och information efterfrågas. Frågan skall skickas vidare till kultur- och fritidsförvaltningen.

4. Information från kommunen

✓ Aktuellt

Helge informerade om att han kommer att sluta sin anställning i Sigtuna kommun under sommaren. Ansvarig för finska förvaltningsområdet blir tillsvidare Anne Kayani. Maria Syväjärvi och Marjaani Motin fortsätter att jobba med sina nuvarande uppgifter.

5. Tema finska i skolan och minoritetspolitik

✓ Sari Pesonen, Universitetsadjunkt i finska, Stockholms Universitet

Nationella minoritetsspråk i skolan – presentation av utredningen om undervisning i och på nationella minoritetsspråk, SOU 2017:91

Behovet av åtgärder ska kartläggas med anledning av bl a regeringens strävan att värna och revitalisera de nationella minoritetsspråken och Europarådets kritik mot Sverige när det gäller undervisningen i de språken.

Uppdraget har omfattat skolformerna grundskola, grundsärskola, specialskola (1-10), sameskola (1-6), gymnasieskola samt gymnasiesärskola.

Statistiska uppgifter om språk generellt och nationella minoritetsspråk i synnerhet är bristfälliga, befintlig data är inte tillförlitligt. Detta har försvårat arbetet med kartläggningen.

Utveckling har gått från språkbevarande och språkbevarande till revitalisering och en holistisk syn på språket. Den holistiska synen omfattar också insikter om att utbildningsväsendet och undervisningen behöver erbjuda en sammanhängande kedja av möjligheter till kontakt med språken från förskolan till högskolan.

Information om rätten till undervisning i modersmål på kommunernas hemsidor är mycket bristfällig, endast 17 % hade både information och bestämmelser som är adekvat. 22 % av kommunerna hade ingen information om modersmålsundervisningen.

Rätt till likvärdig utbildning är ett centralt mål. Alla elever i Sverige har enligt skollagen rätt till en likvärdig utbildning, bl.a. oavsett var man bor, dessa förutsättningar föreligger inte i dag. En garanterad undervisningstid behövs i hela landet.

Idag har undervisningen låg status och den sker ofta på obekväma tider, i genomsnitt erbjuds en timmes undervisning per vecka. En lärare kan ha upp till 20 olika skolor och informationen till vårdnadshavarna om undervisningen är ofta bristande eller felaktig. Undervisningen är låg prioriterad hos huvudmän.

Ett nytt ämne – nationellt minoritetsspråk föreslås. Ämnet skall ingå i timplanerna och minsta undervisningstid, ca 3 timmar i veckan skall garanteras enligt förslaget.

Det föreslagna ämnet ska kunna väljas som förstaspråk för elever med förkunskaper eller som andraspråk för elever som inte har några förkunskaper. Det ska inte ställas krav på elevantal och rätten till undervisningen ska vara ovillkorlig.

Kortsiktiga och långsiktiga lösningar behövs för tvåspråkig undervisning. Utredningen lämnar författningsförslag som ska möjliggöra tvåspråkig undervisning i högre grad än i dag. På sikt kan även stimulansåtgärder bli nödvändiga. Lärarutbildningar för undervisning i och på de nationella minoritetsspråken är nödvändiga och samråd behövs med alla grupper.

- ✓ Nina Lundström (L), Riksdagsledamot

Minoritetsutredning som har letts av Lennart Rohdin föreslår bl a att en ny myndighet inrättas, mer finansiell stöd till minoriteternas

organisationer och granskning av skolböcker. Kommunerna skall sätta tydliga mål och följa upp dem.

Europarådet har riktat skarp kritik mot Sverige. Rättigheterna behöver stärkas och förtydligas, vad innebär t ex att man ska erbjuda äldreomsorg på finska helt eller delvis.

Om man inte vet om sina rättigheter, är det svårt att efterfråga dem. Information och uppföljning är mycket viktigt. Det finns brist på lärare, mer systematiskt arbete behövs i utbildningsfrågor. Barnens möjlighet till modersmålsundervisning bör vara minst tre timmar i veckan mot nuvarande en timme i veckan.

Idag omfattar det finska förvaltningsområdet 64 kommuner. Hela Sverige borde vara ett förvaltningsområde eftersom det finns stora skillnader i olika delar av landet. Kommuner är mycket viktiga, samverka och lär av andras goda exempel, samråden har en mycket viktig roll och den skall stärkas. Alla barn ska veta att vi har nationella minoriteter och vad det innebär.

Minoritetslagstiftningen har inte samma status som skol- och socialtjänstlagen som man kan och rättar sig efter. Minoritetslagen upplevs och uppfattas ofta som frivillig.

Efter lagöversynen överförs lagen till rätten till förskola på nationella minoritetsspråk till skollagen, förhoppningsvis blir det tydligare.

Meritpoäng på gymnasiekurser är en komplicerad fråga. Enligt förslaget skall meritpoäng ges även på nationella minoritetsspråk utöver moderna språk.

- ✓ Pernilla Bergqvist (L), Ordförande i barn- och ungdomsnämnden

Revitalisering är en av de viktigaste faktorerna när det gäller minoritetsspråk. När barnkonventionen blir lag år 2020, kommer barnens rätt till eget språk att vara en mänsklig rättighet.

Pernilla har haft kontakt med rektorn som ansvarar för sverigefinska klasser i Haninge kommun. Eleverna var få i början men ju mer man har informerat desto fler elever har det blivit. Samrådets deltagare är viktiga ambassadörer för att sprida information om rättigheterna. Fakta om elevtalet är lätt att ta reda på, men hur nå vi möjliga elever?

Det lyftes en fråga om skolböcker, det finns inte tillräckligt till alla elever som läser finska.

Statsbidrag till kommunen används enligt riktlinjerna, t ex för att skaffa böcker till biblioteket. För några år sedan gjordes en kartläggning om invånarnas behov och den visade bl a ett önskemål om en finsk förskola. Det finns planer för en ny kartläggning.

Utmaningen är att hitta kärnan som vill något, som vill bygga vidare. Förskolan kom till p g a många föräldrar, som verkligen ville ha sina barn på finsk förskola drev frågan. Information i sig räcker inte, det är viktigt att nå de rätta personerna.

Språkpaketet som Sverigefinska ungdomsförbundet hat tagit fram för att revitalisera finska språket använts i vår kommun.

Satsningar har gjorts nationellt för minoritetsspråklärare, bl a fortbildningskurser.

Det är viktigt att förskolebarnen får möjlighet att förvalta sitt minoritetsspråk när de börjar lågstadiet. En ansökan om en plats på förskoleklass nekades p g a brist på resurser, ansökan godkändes med ett års försening.

För att nå alla som kan vara intresserade är det viktigt att tänka på hur blanketterna är formulerade och att informationsstrukturen är byggd på rätt sätt.

✓ Ida Väisänen, Utredare, Barn- och ungdomsförvaltningen

En del av förvaltningens information har uppdaterats. Det påpekades att modersmålfrågan har försvunnit vid ansökan om förskoleplats. Ida undersöker frågan.

Det finns inga regler på minimikrav på finska språket för att kunna söka en plats på den finskspråkiga förskoleavdelningen.

6. Övrigt

Inga övriga frågor.

7. Avslut

Mötet avslutades kl 18.45.

